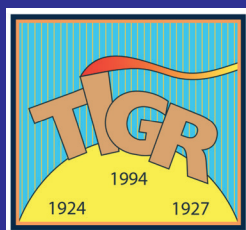

Poština plačana pri pošti
5102 Nova Gorica

38

primorski rodoljub

z zbornikom o Gentilejevi šolski reformi

GLASILO
REV. ORG. JULIJSKE
KRAJINE

LETO

IX

- 6.IX.1930

Ko so pred šestimi leti Bidovca, Valenčiča, Marušiča in Miloša v B

Pomembna naloga, za katero se je Trubar trudil – osnovna šola v materinščini za vse otroke določene starosti ne glede na spol, stanovsko ali razredno pripadnost (Enciklopedija Slovenije 8, 188) –, se je tako začela postopno uresničevati. Kasneje, od šolskih reform Marije Terezije, poznamo še splošno šolsko obveznost. Tako celovito in s truda polnim delom uresničevano podoba šole pa je začela fašistična vladavina na Primorskem uničevati z zakonom, ki je odpravljal pouk slovenščine v osnovni šoli (1923). Boj za njeno ponovno vzpostavitev je zato postal pglavitna točka v programski usmeritvi tako Zbora svečnikov sv. Pavla kot organizacije TIGR.

Dr. Savin Jogan

Duhovniki, ki so bili pripravljani nositi križ začasja, kakršno koli je bilo to začasje, so povzdignili besedo v najvišjo stopnjo intimnosti, v najvišjo stopnjo ljubezni, ljubezni brez primerjave, ker so tudi tvegali svoje življenje.

Dr. Eugen Bavčar

BODATA

30. - 6.IX.1936. -

ŠTEV. 13.

dan šestega septembra 1930. streljali
Bazovici in obsojali na stotine let
može, ni bil samo ves naš narod v Julij-
rčen proti fašističnemu nasilju, ampak
čnosti celokupna evropska javnost. Evro-
relivanje krvi, na samovoljno zapiranje
Leta 1930. je bila Italija edina zemlja
a konfinacije, težke obsodbe in nasilja
škega fašizma našlo svoj odmev v ino-
in protestirala. Zapadnim evropskim dr-
o nerazumljivo, zakaj se mora celemu na-
avico kritike nad postopanjem vlade. I-
anjem ljudskih množic, narodne svobode,
nekaj novega za svetovno javnost. Ugi-

Žal se, namesto da bi izpostavljali kompleksnost zgodovinskega dogajanja v prostoru, ki je bil toliko časa na prepihu, oblikuje enostavna in enostranska naracija. Podobno kot v času fašizma postajajo »drugi« krivi za nacionalno bedo. Uvaja se spominska pripoved, ki Jugoslavijo in njene prebivalce predstavlja kot ekskluzivne krvnike, ki naj bi pobijali Italijane preprosto zato, ker so bili Italijani. Negovanje spomina na antifašizem – in na njegove začetke tukaj – je torej potrebno zato, da se zoperstavimo zloveščim težnjam današnjika in da pred njimi obvarujemo znanke.

Dr. Miha Zobec

3

7

1

8

Srečko Kosovel

VIHAR, VIHAR

*Vihar, vihar mi gre čez pot
in v plašč se moj upira,
zlomiti hoče moj upor,
ne upor, božjast nemira.*

*Kadar razpne popotni plašč,
kot ptič, rojén v svobodo,
se zdim in s silo dvojnih kril
borim se s to usodo.*

*Tako grem jaz, tako gre usak,
kdor čuti cilj v daljavi:
če usoda ustavi mu korak,
on se ji zoperstavi.*